

Azorien karjakoirona meillä paremmin tunnettu Fila on kehittynyt merimiesten mukana saarille tulleista koirista, joista on DNA-määrityksellä pystytty jäljittämään merkkejä skandinaavisista, ilmeisesti hyljekoirien tyyppisistä koirista. Lisäksi rodussa on jäänteitä erittäin vanhoista jo aikoja sitten hävinneistä roduista mm. molosseista.

Rotu on virallisesti rekisteröity vasta vuonna 1984, kun Portugalin kennelliitto hyväksyi sen kansallisen kennelliiton rekisteriin. Rodun säilyttämisen puolesta on suurtyön tehnyt **Antonio Jose Amaral**. Suomeen ensimmäisen Azorien karjakoiran toi Auto De Fe -kennel vuonna 1997. Tähän mennessä koiria on myyty tai luovutettu vain karjatilolle työkäyttöön. Kanta on noin 60 koiraa

Azorien karjakoira on säilyttänyt ominaispiirteensä lähes muuttumattomana satoja vuosia. Koiraa on kehitetty puhtaasti työkäyttöön, eikä niistä ole olemassa erikseen näyttelylinjan koiria. Rodun perimässä on hyvin syvälle kirjoitettuna sen paimennus- ja vartiointiominaisuus. Pennut aloittavat vaistonvaraisen paimennuksen ilman koulutusta.

Koirat ovat myös voimakasluonteisia ja äärettömän uskollisia isännälleen. Tämä onkin Filan voima ja heikkous, sillä koira ei sovi ihmisille, jotka eivät osaa toimia niiden kanssa. Vartiointi on Filalle luonteenomaista toimintaa ja siinä on pentua koulutettaessa oltava tiukkana. Sille on tehtävä selväksi, että isännän hyväksymät vieraat on myös koiran hyväksyttävä.

Fila on keskikokoinen. Uroksen säkäkorkeus on 50–60 cm ja nartun 48–58 cm ja paino 20–30 kiloa. Väriyty on ruskea- tai harmaajuovikas. Karvapeite on lyhyt. Suomessa ei saa tyypistää häntää eikä korvia. Korvat ovat roikkuvat ja häntä kiinnittynyt korkealle. Koiran runko on roteva ja lihaksikas neliömäinen, pää ja kirsu ovat isot, vahva saksipurenta on ominainen. Työssä fila toimii ajavana sekä keräävänä koirana. Se ei voi ymmärtää, jos laumasta poistutaan. Ominaisuus on syntynyt aikoinaan tarpeesta vartioida laumaa rosvoilta, sillä koossa olevaa laumaa on helpompi vartioida.

Älykäs ja tarvittaessa omatoiminen

Fila on alkukantainen koira, jolla on voimakas luonne, mutta siitä huolimatta sitä on helppo kouluttaa. Pennut ovat yleensä pienestä pitäen karjanhoitotöissä mukana ja oppivat hyvin läksynsä. Poikkeuksetta karjatilalliset ovat tyytyväisiä koiriinsa ja erityisesti niiden ominaisuuteen tehdä myös omia ratkaisuja tilanteen mukaan.

Filalla on rohkeutta ottaa tiukastikin yhteen

Azorien karjakoira on kehitetty työkäyttöön

Azorien saariryhmä on elänyt hyvin eristynyttä elämää keskellä Atlanttia. Saarien ainutlaatuisessa luonnossa kehittyi vuosisatojen saatossa erityisesti karjan paimennukseen kehitetty koirarotu, jolle on annettu nimeksi pääsaaren mukaan Sao Miguelin Fila.

■ **Seppo Nykänen**

Azorien karjakoira Muska. Omistaja on Satu Huusko Sotkamosta.

agressiivisesti käyttäytyvien paimennettävien kanssa. Erityisesti vasikoiden merkintäaikaan emolehmitiloilla se pitää vihaiset emot loitolla.

Yleensä laumassa on yksi tai useampi yksilö, joka ei tahdo hyväksyä koiraa. Koira ottaa luulot pois nopeasti suureltakin sonnilta tai lehmältä. Fila lisää voimaa tarvittaessa, eikä anna periksi vähällä, mutta säilyttää kuitenkin suhteellisuu-

dentajun kun vastustaja antaa periksi. Eläinten käsittely helpottuu niiden ymmärtäessä, ettei koiralle pärjää.

Rotu on vuosisatojen saatossa jalostettu toimimaan erityisesti nautojen kanssa. Omistajasta on paljon kiinni, saako koirasta täyden hyödyn. Karjamäärän kasvaessa kannattaa harkita useamman koiran hankintaa. Filat toimivat hyvin yhdessä keskenään ja muiden rotujen kanssa

Väärin käsiteltyä Azorien karjakoirasta ei ole omistajalleen hyötyä. Työkäyttöön hankittu koira on pidettävä poissa lasten leikeistä, mikä pätee periaatteessa kaikkiin paimenkoiriin. Voimakkaan paimennusvietin omaava koira voi alkaa paimentaa lapsia, mikä voi aiheuttaa vääriä tulkintoja.

Paimentavan koiran kanssa karjan käsittely on turvallisempaa kuin ilman koiraa. Azorien karjakoira eli Sao Miguelin Fila on parhaimmillaan nautojen kanssa.